

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Szenthe Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szenthe Zsolt ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) **felperesnek** a dr. Bösze Ferenc ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) **I.r.** és dr. Hajba Csaba ügyvéd által képviselt **II.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) **II.r. alperesek** ellen kölcsöntartozás megfizetése iránt indított perében a Veszprém Megyei Bíróság előtt 2007. április 12. napján kelt 4.P.21.276/2006/17. számú ítélete ellen az I.r. alperes által 18., 20. sorszám alatt, a II.r. alperes által 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezései folytán, 2008. február 13-án megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

ÍTÉLETET:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az I.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen 60.000.- /Hatvanezer/ Ft másodfokú perköltséget a felperesnek.

Kötelezi a II.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen a felperesnek 144.000.- /Egyszáznegyvennégyezer/ Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

Az irányadó tényállás szerint a felperes 2002. június 18-án, majd 2002. július 9-én két egyenlő részletben egy éves futamidőre 10 millió Ft összegű kölcsönt nyújtott az I.r. alperesnek, havi 200.000.- Ft ügyleti kamat fizetése mellett. Az I.r. alperes lejáratkor a kölcsönt nem fizette vissza, az ügyleti kamatot 2003. októberéig fizette, de 2003. október 19-én 200.000.- Ft helyett csak 100.000.- Ft-ot fizetett. A felek a szerződésüket 2005. augusztus hónapig szóban meghosszabbították. A felperes a 2006. július 4-én kelt okiratban 10 millió Ft tőke és 4.450.000.- Ft összegű ügyleti kamattartozását elismerte és tartozásának

kiegyenlítésére részletfizetést vállalt. Az I.r. alperes részletfizetési kötelezettségének nem tett eleget, elismert tartozásából a per során 2007. február 26-án mindösszesen 3 millió Ft-ot törlesztett.

Az alperesek 1986. május 24. napján kötöttek házasságot, majd házastársi vagyontöbbségüket 2004. január 23-án megszüntették.

A felperes a 2007. február 26-i részteljesítésre figyelemmel pontosított kereseti kérelmében az alperesek egyetemleges kötelezését kérte 10 millió Ft tőke és 1.150.000.- Ft ügyleti kamat, továbbá a tőke és az ügyleti kamat után 2005. október 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatának megfizetésére. Keresetének jogcímét a Ptk.523.§. /1/ bekezdésében, a Ptk.313. és 300.§-ában, a késedelmi kamat körében pedig a Ptk.301.§-ában jelölte meg. A II.r. alperesnek - mint az I.r. alperes házastársának - marasztalását a Csjt.30.§. /2/ bekezdése szerint kérte.

Az I.r. alperes ellenkérelmében a felperes tőkekövetelését 7 millió Ft összegéig elismerte, és a tőketartozás megfizetésére havi 100.000.- Ft részletfizetést kért azzal, hogy a havi 100.000.- Ft-os részleteken túl minden év december 31-éig további 1 millió Ft-ot tartozásából megfizet. Ezt meghaladóan a kereset elutasítását, illetőleg az álláspontja szerint eltűzött mértékű ügyleti kamatnak a mindenkori jegybanki alapkamat mértére történő leszállítását kérte.

A II.r. alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy az I.r. alperes a kölcsönt üzleti célra kapta, így a Csjt-nek a közös vagyon vélelmével kapcsolatos rendelkezése nem alkalmazható. A házastársak a házastársi vagyontöbbséget megszüntették, közös vagyon hiányában így nem marasztalható. Az elsőfokú bíróság az I.r. alperessel szemben részítéletet hozott, ez pedig a II.r. alperessel szemben ítélt dolgot jelent.

Az elsőfokú bíróság a 2006. november 30-án tartott tárgyaláson az I.r. alperessel szemben előterjesztett 7 millió Ft marasztalási összeg erejéig a tárgyalást a többi kereseti kérelem tárgyalásától elkülönítette, s az ezen a napon kelt, 2006. december 30-án jogerős 4.P.21.276/2006/5. sorszámú és előzetesen végrehajtható részítéletében kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 7 millió Ft-ot. Majd a 2007. április 12. napján kelt 4.P.21.276/2006/17. számú ítéletében kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4.450.000.-Ft-ot, továbbá 11.450.000.- Ft után 2005. október 1-től december 31-ig évi 7 %, 2006. január 1-től június 30-ig évi 6 %, 2006. július 1-től december 31-ig évi 6,25 %, 2007. január 1-től a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félévre irányadó jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte a II.r. alperest, hogy az I.r. alperessel egyetemlegesen 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 11.450.000.- Ft-ot és ezen összeg után 2005. október 1-től december 31-ig évi 7 %, 2006. január 1-től június 30-ig évi 6 %, 2006. július 1-től december 31-ig évi 6,25 %, 2007. január 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévre irányadó jegybanki alapkamattal egyező késedelmi kamatot azzal, hogy a II.r. alperes felelőssége a közös vagyonból rá eső rész erejéig áll fenn. Az I.r. alperest 1.774.000.-, míg a II.r. alperest 200.000.- Ft perköltség 15 napon belüli megfizetésére is kötelezte. Határozata indokolásában kifejtette, hogy a felperes a kölcsönnyújtás tényét és a kölcsön összegét okiratokkal

bizonyította, így a kölcsönfelvevő I.r. alperes a Ptk.523.§. /1/ bekezdése szerint annak visszafizetésére köteles. Megállapította, hogy a kölcsönösszeg nagyságához viszonyítva a szerződésben kikötött ügyleti kamat nem volt eltúlzott, így annak mérséklésére lehetőség nem volt. A kölcsön lejártától számított mintegy 4 évben az I.r. alperes a felperes részére mindösszesen egy alkalommal fizetett meg 3 millió Ft-ot, így a kölcsönadó méltányos érdekére figyelemmel az I.r. alperes részletfizetési kérelme is alaptalan. Hivatkozott arra, hogy a Csjt.30.§. /2/ bekezdése szerint bármelyik házastársnak a vagyontársaság fennállása alatt kötött visszerhes ügyletét a másik házastárs hozzájárulásával kötött ügyletnek kell tekinteni, kivéve, ha az ügyletkötő harmadik tudott, vagy a körülményekből tudnia kellett arról, hogy a másik házastárs az ügyletnek nem járult hozzá. A /3/ bekezdés értelmében a másik házastárs felelőssége a házastársa által kötött ügyletért harmadik személlyel szemben a közös vagyontól reá eső rész erejéig áll fenn. Az I.r. alperes a kölcsönt a házastársi vagyontársaság fennállása idején vette fel, a felperes arról nem tudott, hogy a II.r. alperes a kölcsönügyletnek nem járult hozzá, ennek ellenkezőjét a II.r. alperes nem bizonyította, így az elsőfokú bíróság kötelezte a II.r. alperest az I.r. alperessel egyetemlegesen a kölcsön és ügyleti kamatának megfizetésére azzal, hogy a II.r. alperes felelőssége a közös vagyontól reá eső rész erejéig áll fenn.

Ez ellen az ítélet ellen az alperesek fellebbeztek. Az I.r. alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával - a részítéletben már jogerősen megítélt 7 millió Ft marasztalási összeget meghaladóan - a kereset elutasítását kérte. Azzal érvelt, hogy a keresetlevél benyújtása előtt tartozásából a felperes által sem vitatottan 3 millió Ft-ot, majd a per során további 3 millió Ft-ot, azaz 6 millió Ft-ot megfizetett, de ezt a tényt az elsőfokú bíróság a marasztalási összeg meghatározásakor figyelmen kívül hagyta. A havi 200.000.- Ft-os ügyleti kamat évi 25 %-os kamatkikötésnek felel meg, ez nyilvánvalóan eltúlzott, és a Ptk.232.§. /3/ bekezdése szerint annak mérséklését kérte.

A II.r. alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a vele szemben előterjesztett kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást kellően nem tárta fel, az így feltárt tényállásból pedig megalapozatlan következtetésekre jutott. Azzal érvelt, hogy az I.r. alperes a kölcsönt üzleti célra vette fel, a kölcsön felvételéről nem tudott. Az elsőfokú bíróság eljárása során 7 millió Ft megfizetésére részítéletet hozott, ez pedig vele szemben „ítélt dolognak” minősül. Az elsőfokú ítéletben foglalt marasztalási összeg számszakilag is helytelen. Az ítélet szerint felelőssége a kölcsön visszafizetésére a közös vagyontól reá eső rész erejéig áll fenn, ennek ellenére az elsőfokú bíróság a BH.1977. számában 62. szám alatt megjelent eseti döntésben foglaltak ellenére nem tisztázta sem a kölcsön felvételének időpontjában, sem az ítélet meghozatalakor fennálló vagyoni helyzetet, így azt, hogy van-e közös vagyont, és mennyi annak reá jutó értéke. Az I.r. alperessel a házastársi vagyontársaságukat 2004. évben megszüntették, így közös vagyont hiányában álláspontja szerint marasztaló határozat vele szemben nem hozható.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott döntés meghozatalához szükséges mértékben a tényállást felderítette, döntésének indokolásával az ítéletábra is egyetért. Az alperesek fellebbezésükben nem hivatkoztak olyan újabb tényre, vagy körülményre, amely az érdemben helyes elsőfokú ítélet megváltoztatására alapot adna. A fellebbezésekkel kapcsolatban az ítéletábra az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek:

A Ptk.523.§. /1/ bekezdése szerint kölcsönszerződés alapján a pénzintézet, vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. A felperes a per során igazolta a kölcsönadás tényét, a kölcsön összegét, így az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a kölcsönből mikor és milyen összeget törlesztettek (Pp.164.§. /1/ bekezdés). A felperes nem ismerte el, hogy a keresetlevél benyújtását megelőzően az I.r. alperes tartozásából 3 millió Ft-ot megfizetett, csak a per alatti részletjesítésre figyelemmel módosította kereseti kérelmének összegszerűségét. Az I.r. alperes a 2007. február 26-i teljesítésen túl további törlesztést nem bizonyított, így az elsőfokú bíróság marasztalása összegszerűségében is helyes.

A Ptk.200.§. /1/ bekezdése értelmében a felek a szerződés tartalmát szabadon állapíthatják meg. Eltérő rendelkezés hiányában a kölcsönszerződés megkötésekor a felek a kamat mértékében szabadon állapodhatnak meg azzal, hogy a Ptk.232.§. /3/ bekezdése lehetővé teszi a túlzott mértékben megállapított kamat mérséklését.

A konkrét esetben a felek évi 24 %-os ügyleti kamatban állapodtak meg. A kölcsön felvételének időpontjában a pénzintézetek nagyjából azonos összegű kamatfizetés mellett nyújtottak hitelt azzal, hogy a banki hitelt az ügyleti kamaton túl köztudomásúan egyéb költségek (kezelési költség, zárlati, hitelbírálati díj, stb.) terheli, illetve a pénzintézetek további biztosíték adásához (kezesség, zálogjog) kötik a hitel folyósítását. Erre figyelemmel egyetért az ítéletábra az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felek által kikötött ügyleti kamat nyilvánvalóan eltúlzott nem volt, így annak mérséklésére az ítéletábra sem látott lehetőséget.

Az elsőfokú bíróság részítéletében az I.r. alperes részbeni elismerésére figyelemmel a felperesnek kizárólag az I.r. alperessel szemben 7 millió Ft összeg erejéig előterjesztett kereseti kérelmét bírálta el. A II.r. alperessel szemben a részítélet döntést nem tartalmaz, így a II.r. alperes az ítélt dologra (Pp.229.§. /1/ bekezdés) alappal nem hivatkozhat.

A kölcsönt az I.r. alperes nem vitásan a házastársi vagyontársaságának fennállása alatt vette fel. A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (Cstv.) 30.§. /2/ bekezdése vélelmet állít fel arra nézve, hogy bármelyik házastársnak a vagyontársaság fennállása alatt kötött visszterhes ügyletét a másik házastárs hozzájárulásával kötött ügyletnek kell tekinteni, kivéve, ha az ügyletkötő harmadik tudott, vagy a körülményekből tudnia kellett arról, hogy a másik házastárs az ügyletbe nem járult hozzá.

A felelősség alóli mentesüléshez ezért nem elegendő annak bizonyítása, hogy az ügyletről nem is tudott, hanem annak kétséget kizáró bizonyítása kell, hogy a harmadik személy (az ügyletkötő fél) tudott, vagy a körülményekből tudnia kellett arról, hogy a szerződést kötő fél

házasársa az ügyletnek nem járult hozzá, vagy ellene kifejezetten tiltakozott. Ennek tényét az alperesek nem tudták bizonyítani. Az a tény, hogy az I.r. alperes a kölcsönt üzleti céljaira vette igénybe, hozzájárulás hiányára utaló körülménynek nem minősül, ezen túl a II.r. alperes semmivel nem bizonyította, hogy a felperesnek tudnia kellett volna arról, hogy az ügyletnek - amiről egyébként ő maga nem is tudott - nem járult hozzá.

A II.r. alperes fellebbezésben elfoglalt álláspontjával szemben nem feltétele a házastárs marasztalásának a közös vagyon körének és értékének feltárása, és a bíróság - ha annak feltételei egyébként fennállnak - attól függetlenül, és annak vizsgálata nélkül marasztalja a házastárs a tartozás teljes összegében, hogy rendelkeznek-e a házastársak közös vagyonnal és annak reá eső része fedezi-e a tartozást, vagy sem. Csak a hitelezői igény érvényesítését követően, azaz a végrehajtási eljárásban lehet állást foglalni abban, hogy a házastárs mely konkrét vagyontárgyakkal köteles a hitelezővel szemben helytállni. Annak pedig nincs akadálya, hogy a házastárs végrehajtási igényperrel kérje a végrehajtás során esetleg lefoglalt különvagyon tárgyának a foglalás alóli feloldását (Pp.371.§. /1/ bekezdése). Az ítélet rendelkező részében ezért csak azt kell megállapítani, hogy a házastárs felelőssége egyrészt az ügyletkötő házastárssal egyetemleges, másrészt azt csak a közös vagyonból reá eső rész erejéig áll fenn. (Csúri Éva Katalin: A házassági vagyonjog gyakorlati kérdései. KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft. 2002. évi kiadás, 218-219. oldal)

A kifejtettekre figyelemmel - az indokolás részbeni kiegészítésével - a Győri Ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a Pp.253.§. /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező alperesek a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§. /1/ bekezdése szerint kötelesek a jogi képviselővel eljáró felperes képviseleti költségének a megfizetésére.

A képviseleti költség összegét a Győri Ítéltábla az I.r. alperessel szemben a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§. /2/, /5/ és /6/ bekezdései alapján a fellebbezett értékre figyelemmel, továbbá a kifejtett ügyvédi munka mérlegelésével áfával együtt 60.000.- Ft-ban, a II.r. alperes esetében pedig áfával együtt 144.000.- Ft-ban állapította meg.

ör, 2008. február 13.

Dr. Szalai György sk.

Dr. Hammer Sándor sk.

Dr. Farkas Attila sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: